Fimmtudaginn 11. apríl 1989.

Nr. 322/1987. **Katrín Friðriksdóttir**
(Ragnar Aðalsteinsson hrl.)
gegn
Sveini Sveinssyni
héraðsdómslögmanni
fyrir hönd Alex Graas
(Jón Steinar Gunnlaugsson hrl.).

Víxlar. Gengi. Vextir. Sératkvæði.

Dómur Hæstaréttar.

Mál þetta dæma hæstaréttardómararnir Guðmundur Jónsson, Benedikt Blöndal, Guðrún Erlendsdóttir, Haraldur Henrysson og Hrafn Bragason.

Áfrýjandi skaut máli þessu til Hæstaréttar með stefnu 16. nóvember 1987 að fengnu áfrýjunarleyfi sama dag. Hún gerir aðallega þær dómkröfur, að hinn áfrýjaði dómur verði ómerktur og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar, til vara krefst hún sýknu af öllum kröfum og til þrautavara, að dómkrafan verði einungis tekin til greina í íslenskum krónum miðað við gengi 13. júlí 1984, að höfuðstóll verði lækkaður um 1.104.223,00 krónur og vextir verði einungis dæmdir frá 10. júní 1986. Þá krefst hún málskostnaðar alls úr hendi stefnda í héraði og fyrir Hæstarétti að mati Hæstaréttar.

Stefndi gerir kröfu um staðfestingu hins áfrýjaða dóms með þeirri breytingu, að vextir dæmist samkvæmt III. kafla vaxtalaga, nr. 25/1987, frá 23. júlí 1987 til greiðsludags. Hann krefst málskostnaðar fyrir Hæstarétti.

I.

Áfrýjandi styður ómerkingarkröfu sína þeim rökum, að eigi verði af dómsorði hins áfrýjaða dóms séð hvaða fjárhæð áfrýjanda beri að greiða, þar sem ekki sé greint við hvaða tímamark draga eigi 1.043.980 belgíska franka frá dómkröfum eða hvernig fara skuli með vexti af þeirri innborgun. Stefndi telur kröfugerð þessa stafa af misskilningi. Í dómsorði komi fram lækkun á höfuðstól skuldar, sem vextir reiknast af, á innborgunardögunum 26. febrúar og 17.

mars 1987, og nemi hún þeim hluta innborgana, sem samkvæmt málflutningi stefnda gengu inn á höfuðstól hennar.

Í héraði var áfrýjanda dæmt að greiða tiltekna skuld með vöxtum, en að frá dregnum innborgunum, svo sem í dómsorði greinir. Ágreiningur um það, hvort innborgun skuli bera vexti eða að fullu koma til lækkunar höfuðstól skuldar, varðar efnishlið máls. Því verður ekki á ómerkingarkröfu áfrýjanda fallist.

II.

Þetta er víxilmál. Víxlar þeir, sem um er stefnt, eru allir samþykktir af áfrýjanda til greiðslu á tilteknum gjalddögum samkvæmt tilvísun Jóns Guðmundssonar, Álfabrekku við Suðurlandsbraut í Reykjavík. Greiðslustaður var samkvæmt 3. mgr. 2. gr. víxillaga, nr. 93/1933, að Laugarásvegi 22 í Reykjavík. Víxlarnir eru allir sömu fjárhæðar, 591.800 belgískra franka. Á einn þeirra er ritað um innborgun 25. september 1985, að fjárhæð 227.882 franka, og eftirstöðvar tilgreindar 363.918 belgískir frankar. Jón Guðmundsson hefur gefið víxlana út og framselt þá stefnda, sem er búsettur í Lúxemborg. Fyrir dómi kvaðst Jón hafa selt stefnda víxlana á árinu 1985 eftir gjalddaga þeirra og sjálfur hafa tekið við framangreindri greiðslu 25. september 1985. Hér verður því lagt til grundvallar, að framsal víxlanna til stefnda hafi farið fram að liðnum afsagnarfresti þeirra. Samkvæmt 20. gr. víxillaga hefur framsalið því aðeins áhrif sem almennt framsal kröfu og getur stefndi eigi borið fyrir sig ákvæði 17. gr. víxillaga í máli þessu.

Víxlarnir voru gefnir út í Reykjavík 13. júlí 1984. Ekki er um það deilt, að þann dag hafi áfrýjandi samþykkt þá og afhent Jóni Guðmundssyni. Verður að túlka víxilskuldbindingu áfrýjanda að þeim lögum, er þá voru í gildi á Íslandi, og er réttur framsalshafa að því leyti ekki meiri en réttur viðtakanda skuldbindingarinnar. Ber í þessu efni að líta til ákvæða laga nr. 13/1979, um stjórn efnahagsmála o.fl., VII. kafla, um verðtryggingu sparifjár og lánsfjár. Samkvæmt 36. gr. laganna skal Seðlabanki Íslands hafa umsjón með framkvæmd ákvæða þessa kafla þeirra og er lagt á hans vald að veita heimildir til verðtryggingar, nema hún sé heimiluð sérstaklega í lögum. Í 38. gr. er tekið fram, að ákvæði kaflans taki ekki til þeirra skuldbindinga, sem innlendir aðilar taka á sig gagnvart

aðilum búsettum erlendis, að öðru leyti en því sem kveðið er á um í þessari grein og 39. gr. Í 39. gr. segir: „Það eru skilyrði verðtryggingar samkvæmt lögum þessum: ... 4. að grundvöllur verðtryggingar sé sem hér segir: ... b. miðað sé við gengi erlends gjaldeyris þar sem slíkt er heimilt samkvæmt lögum eða reglugerð.“

Hinn 13. júlí 1984 var áfrýjandi búsett á Íslandi sem og Jón Guðmundsson. Samkvæmt 1. gr. reglugerðar nr. 519/1979, um skipan gjaldeyris- og viðskiptamála, töldust þau þá innlendir aðilar. Ákvæði VII. kafla laga nr. 13/1979 gilda því um þessar víxilskuldbindingar áfrýjanda. Ekki verður á það fallist, að í 41. gr. víxillaga felist heimild til verðtryggingar. Í málinu er upplýst, að ekki var leitað heimildar Seðlabanka Íslands um verðtryggingu fjárskuldbindinga þessara. Stefndi hefur ekki sýnt fram á aðrar heimildir, er þær geti stuðst við.

Samkvæmt þessu ber að hnekkja niðurstöðu hins áfrýjaða dóms og dæma áfrýjanda til greiðslu jafnvirðis hinna umstefndu víxla í íslenskum krónum miðað við gengi á útgáfudegi víxlanna 13. júlí 1984. Samkvæmt kröfugerð áfrýjanda verður miðað við sölugengi belgísks franka, sem samkvæmt yfirliti Seðlabanka Íslands um gengisskráningu þann dag var 0,5270 krónur. Reiknast honum höfuðstóll stefnukröfu 1.751.177,00 krónur. Þeim útreikningi hefur ekki verið andmælt og verður við hann miðað. Samkvæmt þessu er jafnvirði hvers af fimm hinna umstefnu víxla 311.878,60 krónur, en hins sjötta 191.784,78 krónur.

Með vísan til forsendna hins áfrýjaða dóms ber að staðfesta þá niðurstöðu hans, að stefnda beri vextir frá gjalddaga hvers víxils. Fyrir Hæstarétti hefur stefndi krafist vaxta samkvæmt III. kafla vaxtalaga frá uppsögu héraðsdóms 23. júlí 1987. Þeirri kröfu var ekki sérstaklega andmælt af hálfu áfrýjanda, sem ekki hefur tilgreint vaxtafót í kröfugerð sinni fyrir Hæstarétti. Eins og kröfugerð í máli þessu er háttað verður þessi vaxtakrafa því tekin til greina, en ákvörðun héraðsdóms um vexti að öðru leyti látin óhögguð.

Óumdeilt er, að upp í kröfu þessa voru greiddar 1.040.000,00 krónur hinn 26. febrúar 1987 og 64.223,00 krónur 17. mars sama ár. Koma þessar fjárhæðir til frádráttar skuld áfrýjanda. Samkvæmt kröfugerð stefnda gekk hluti fyrri greiðslunnar til lúkningar þeim vöxtum, sem þá voru á fallnir. Að öðru leyti kom þessi

greiðsla til lækkunar þeim höfuðstól, er vextir voru reiknaðir af, sem og öll síðari greiðslan. Fallast ber á, að þessi reikningsfærsla hafi verið heimil. Eftir þessu námu á fallnir vextir 26. febrúar 1987 samtals 346.617,00 krónum og var skuld áfrýjanda þann dag því samtals 2.097.794,00 krónur. Þá voru greiddar 1.040.000,00 krónur upp í skuldina og eftirstöðvar hennar eftir þá greiðslu 1.057.794,00 krónur. Hinn 17. mars 1987 voru enn fremur greiddar 64.223,00 krónur upp í skuldina og koma samkvæmt framansögðu einnig til lækkunar höfuðtól hennar. Skuld áfrýjanda við stefnda nemur samkvæmt þessu 993.571,00 krónu og ber að dæma hana til greiðslu þeirrar fjárhæðar með 9% ársvöxtum af 1.057.794,00 krónum frá 26. febrúar 1987 til 17. mars sama ár, en af 993.571,00 krónu frá þeim degi til 23. júlí sama ár, en dráttarvöxtum samkvæmt 10. gr. vaxtalaga frá þeim degi til greiðsludags.

Samkvæmt þessum úrslitum þykir rétt, að áfrýjandi greiði stefnda málskostnað fyrir Hæstarétti, sem þykir hæfilega ákveðinn 120.000,00 krónur.

Dómsorð:

Áfrýjandi, Katrín Friðriksdóttir, greiði stefnda, Sveini Sveinssyni héraðsdómslögmanni fyrir hönd Alex Graas, 993.571,00 krónu með 9% ársvöxtum af 1.057.794,00 krónum frá 26. febrúar 1987 til 17. mars sama ár, en af 993.571,00 krónu frá þeim degi til 23. júlí sama ár, en dráttarvöxtum samkvæmt 10. gr. vaxtalaga, nr. 25/1987, frá þeim degi til greiðsludags, svo og 120.000,00 krónur í málskostnað fyrir Hæstarétti.

Dómi þessum ber að fullnægja að viðlagðri aðför að lögum.

Sératkvæði
Hrafns Bragasonar hæstaréttardómara.

Ég er sammála meiri hluta dómenda að öðru leyti en því, sem hér greinir:

Í 1. gr. reglugerðar nr. 519/1979, sem í gildi var þegar viðskipti aðila urðu, er þess ekki getið við hvaða tímamark það skuli metið

hvort aðilar eru búsettir hér á landi. Það verður því að metast eftir aðstæðum í hvert eitt sinn. Áfrýjandi ætlaði samkvæmt framburði sínum að efna skuldbindingu sína samkvæmt víxlunum með greiðslum frá Lúxemborg. Hún hafði búið þar langa hríð og aðeins verið búsett hér í skamman tíma. Hún fluttist samkvæmt flutningstilkynningu þangað aftur hálfum mánuði eftir samþykkt víxlanna og var búsett þar á gjalddögum þeirra og þar eru nokkrir þeirra greiddir. Þykir því mega staðfesta það mat héraðsdómara að hún sé erlendis búsett í skilningi reglugerðarákvæðisins. Af því leiðir að ekkert í íslenskum lögum er því til fyrirstöðu að hún hafi mátt skuldbinda sig til greiðslu víxlanna í erlendri mynt. Skil Jóns Guðmundssonar gagnvart íslenskum gjaldeyrisyfirvöldum eru þessu máli óviðkomandi. Ég tel því að dæma megi stefnda eftirstöðvar víxlanna í belgískum frönkum með vöxtum og kostnaði samkvæmt dómsorði meiri hluta dómenda, en í samræmi við þá niðurstöðu. Vextir frá 23. júlí 1987 fari þó eftir 11. gr. vaxtalaga.

Dómur bæjarþings Reykjavíkur 23. júlí 1987.

Mál þetta, sem tekið var til dóms 30. júní 1987, er höfðað með stefnu, birtri 4. júní 1986 af Sveini Sveinssyni hdl. f.h. Alex Graas, 9 Rue Adolphe, Lúxemborg, gegn Katrínu Friðriksdóttur, nnr. 5557-9121, til heimilis að Laufásvegi 38, Reykjavík.

Endanlegar dómkröfur stefnanda eru þær að stefndu verði gert að greiða skuld, að fjárhæð BEC 3.322.918,00, auk 10,25% ársvaxta af BEC 591.800,00 frá 10. desember 1984 til 10. janúar 1985, en frá þeim degi af BEC 1.183.600,00 til 10. febrúar 1985, en frá þeim degi af BEC 1.775.400,00 til 10. mars 1985, en frá þeim degi af BEC 2.367.200,00 til 10. apríl 1985, en frá þeim degi af BEC 2.959.000,00 til 10. maí 1985, en frá þeim degi af BEC 3.550.800,00 til 25. september 1985, en frá þeim degi af BEC 3.322.918,00 til 1. janúar 1986, en með 10% ársvöxtum af sömu fjárhæð frá þeim degi til 16. mars s.á., en með 9,75% ársvöxtum af sömu fjárhæð frá þeim degi til 16. apríl s.á., en með 9,3% ársvöxtum af sömu fjárhæð frá þeim degi til 16. maí s.á., en með 9% ársvöxtum af sömu fjárhæð frá þeim degi til 26. febrúar 1987, en frá þeim degi af BEC 2.982.750,00 til 17. mars 1987, en frá þeim degi af BEC 2.921.420,00 til greiðsludags, allt að frádregnum BEC 1.043.980,00, sem greiddir voru inn á kröfuna 26. febrúar 1987 (BEC 982.649,70) og 17. mars 1987 (BEC 61.330,00). Þá er krafist málskostnaðar skv. málskostnaðarreikningi, sem sé útreiknaður skv. gjaldskrá LMFÍ, 326.714,00 krónur.

Af hálfu stefndu eru aðallega gerðar þær dómkröfur, að hún verði sýknuð af öllum kröfum stefnanda og henni tildæmdur málskostnaður úr hendi hans skv. taxta Lögmannafélags Íslands, til vara, að dómkröfur verði stórlega lækkaðar og málskostnaður felldur niður.

Stefnandi kveður skuld þessa vera skv. sex víxlum í belgískum frönkum, út gefnum 13. júlí 1984, en útgefandi og framseljandi til stefnanda sé Jón Guðmundsson, Álfabrekku við Suðurlandsbraut, Reykjavík. Víxlarnir séu samþykktir af stefndu, Katrínu Friðriksdóttur, til greiðslu að Laugarásvegi 22, Reykjavík, 10. desember 1984 einn víxill að fjárhæð BEC 591.800,00, hinn 10. janúar 1985 einn víxill að fjárhæð BEC 591.800,00, hinn 10. febrúar 1985 einn víxill að fjárhæð BEC 591.800,00, hinn 10. mars 1985 einn víxill að fjárhæð BEC 591.800,00, hinn 10. apríl 1985 einn víxill að fjárhæð BEC 591.800,00 hinn 10.maí 1985 einn víxill að fjárhæð BEC 591.800,00, en nú að eftirstöðvum BEC 363.918,00, þar sem greiddir hafi verið inn á hann BEC 227.882,00 hinn 25. september 1985. Hinn 26. febrúar 1987 hafi verið greitt inn á víxlana BEC 982.649,70 (kr. 1.040.000,00 á gengi 1.0427 að frá dregnum yfirfærslukostnaði, kr. 15.391,00) vegna dómsáttar í bæjarþingsmálinu nr. 3189/1986: Katrín Friðriksdóttir gegn Jóni Guðmundssyni. Þá hafi skuldin verið að höfuðstól BEC 3.322.918,00 og á fallnir vextir BEC 642.482,00, samtals BEC 3.965.400,00. Eftir innborgun vegna sömu dómsáttar hinn 17. mars 1987, BEC 61.330 (kr. 64.223,00 á gengi 1.0316 að frá dregnum yfirfærslukostnaði, kr. 955,00), sé vaxtaberandi höfuðstóll hinn 17. mars 1987 BEC 2.921.420,00.

Stefnandi hefur höfðað mál þetta sem víxilmál, sbr. XVII. kafla laga nr. 85/1936, um meðferð einkamála í héraði, og samþykkir ekki aðrar varnir en þær sem komast mega að skv. 208. gr. s.l. Málið var höfðað sem áskorunarmál, en því var vikið til almennrar meðferðar einkamála.

Af hálfu stefndu er því haldið fram að mál þetta sé höfðað af röngum aðila. Stefnda telur að raunverulegur eigandi víxlanna, sem krafið er um greiðslu á í málinu, sé Jón Guðmundsson, Álfabrekku við Suðurlandsbraut, Reykjavík, og að hér sé um málamyndaframsal að ræða, gert í þeim tilgangi að skaða sig. Af hálfu stefnanda, sem er erlendur, hefur verið lagt fram opinbert vottorð hagstofu borgarinnar Lúxemborgar, dags. 29. september 1986, sem staðfestir nafn hans, heimilisfang og fæðingardag. Stefnandi hefur samkvæmt framsali, árituðu á bakhlið víxlanna, lögformlega heimild til þeirra, og verður því að telja, að ofangreint vottorð og handhöfn víxlanna sé fullnægjandi sönnun fyrir réttri aðild hans að málinu. Að undanteknum víxli með gjalddaga 15. maí 1985, sem borgað var inn á 25. september s.á. og framseldur eftir þá innborgun samkvæmt því sem skjalið ber með sér, eru framsöl víxlanna ódagsett og teljast því skv. 2. mgr. 20.

gr. laga nr. 93/1933, um víxla, rituð áður en afsagnarfrestur leið. Þótt víxill með gjalddaga 25. maí 1985 teljist hafa verið framseldur eftir það tímamark, sem greinir í 20. gr. laga 93/1933, kemur það ekki í veg fyrir að framsalshafi geti rekið mál út af þeim víxli sem víxilmál.

Af hálfu stefndu var því haldið fram við munnlegan málflutning að víxlarnir fullnægðu ekki formskilyrðum sem gerð eru til víxla, þar sem þeir hefðu ekki verið útfylltir að fullu við útgáfu; hefði útgefandi ekki ritað nafn sitt á víxlana fyrr en rétt fyrir þingfestingu málsins. Víxlar þeir, sem lagðir eru fram í málinu, fullnægja formskilyrðum 1. gr. laga 93/1933, og ekkert bendir til þess að þeir hafi verið útfylltir á annan hátt en þann sem um var samið. Er þessi varnarástæða því ekki tekin til greina með tilvísun til 10. gr. s.l.

Hinir umstefndu víxlar eru skráðir í belgískum frönkum. Af hálfu stefndu er því haldið fram að óheimilt hafi verið að lögum að skrá víxlana í erlendum gjaldeyri. Þykir hér vera um vörn að ræða er varði efni víxilsins og megi komast að, sbr. 2. mgr. 208. gr. l. nr. 85/1936. Gagnaöflun hefur farið fram um þetta atriði og lögmenn fjallað ýtarlega um það í málflutningi. Hinir umdeildu víxlar eru sagðir gefnir út vegna kaupa stefndu á húseign Jóns Guðmundssonar, útgefanda þeirra, að Laugarásvegi 22, Reykjavík. Telur stefnda að hér sé um að ræða samning milli íslenskra ríkisborgara um sölu fasteignar hér á landi og því hafi verið óheimilt að semja um hluta greiðslunnar í erlendum gjaldeyri. Stefnda telur að með gagnályktun frá 38. og 39. gr. laga nr. 13/1979, um stjórn efnahagsmála o.fl., eigi grundvallarrök 1. og 2. mgr. 1. gr. laga nr. 71/1966, um verðtryggingu fjárskuldbindinga, við um lögskipti aðila. Stefnda segir að Jón Guðmundsson hafi haft bankareikning í Lúxemborg $ acc. nr. 30-28287-19, Banque Général, Mainbranch Office, 27 Ave. Montery, Lúxemborg. Þar sem stefnda hafi dvalist um hríð í Lúxemborg á þessu tímabili, hafi hún greitt hluta kaupverðs inn á þennan bankareikning Jóns Guðmundssonar. Telur stefnda ljóst að hér sé um gjaldeyrismisferli hans að ræða. Tilurð víxlanna, sem liggi til grundvallar í máli þessu, byggist því á sviksamlegu athæfi Jóns Guðmundssonar. Stefnda heldur því fram að hér hafi verið um að ræða viðskipti aðila búsettra hér á landi, en af hálfu stefnanda er því haldið fram að viðskiptin hafi átt sér stað milli aðila búsetts á Íslandi við aðila sem búsettur var erlendis, þ.e. stefndu. Enn fremur er um það deilt, við hvaða tímamark eigi að miða í þessu tilliti.

Telja verður upplýst að samþykkjandi og útgefandi víxlanna hafi upphaflega samið um greiðslu með víxlum í bandarískum dollurum, og er sá samningur dags. 9. júní 1984, en ekki er ljóst hvort þeir víxlar voru gefnir út. Líta verður svo á að síðar hafi verið ákveðið að breyta samningnum þannig að víxlarnir hljóðuðu upp á greiðslu í belgískum frönkum. Eru það

þeir víxlar sem mál þetta snýst um og ber að miða við útgáfudag þeirra, 13. júlí 1984.

Með lögum nr. 13/1979, 47. gr., VII. kafla, eru felld úr gildi lög nr. 71/1966. Í greinargerð með frumvarpi að lögum nr. 13/1979 kemur fram að tilgangur laganna sé að stuðla að verðtryggingu í lánsviðskiptum almennt, t.d. í tengslum við kaup og sölu fasteigna. Gerð er grein fyrir þeirri meginstefnu að verðtrygging miðist við opinbera skráða verðvísitölu, en einnig að heimilt yrði að leyfa verðtryggingu er miðaðist við gengi erlends gjaldeyris. Samkvæmt 39. gr., 4. tl. b, skal viðmiðun við gengi erlends gjaldeyris vera samkvæmt heimild í lögum eða reglugerð. Heimilt er að ákveða fjárhæð víxils í erlendri mynt, sbr. 41. gr. l. 93/1933, og er upplýst að stefnda og útgefandi víxlanna sömdu um að þeir væru í belgískum frönkum, og hefur stefnda borið að hún hafi gert sér grein fyrir því að hún þyrfti að greiða þá í belgískum frönkum. Ekki þykir unnt með vísan til laga nr. 13/1979 að ógilda þann löggerning, sem gerður var með víxlunum, jafnvel þótt lagaheimild kunni að hafa skort fyrir gengistryggingu þeirra viðskipta sem þeir eru sprottnir af. Það athugast að svo virðist sem löglegri meðferð gjaldeyrisins hafi verið ábótavant.

Stefnda hefur komið fyrir dóminn og lýst aðstæðum sínum á þessum tíma. Hafði hún dvalist erlendis um árabil, er hún fluttist hingað til lands haustið 1983. Var hún skráð hér með búsetu í rúma tíu mánuði, en fluttist þá aftur til Lúxemborgar. Hún skildi að borði og sæng á þessum tíma, en lögskilnaður varð ekki. Eiginmaður hennar var búsettur í Lúxemborg, og áttu þau eignir þar. Þótt ekki þyki sannað gegn andmælum hennar að hún hafi á útgáfudegi víxlanna haft þann ásetning að flytjast búferlum aftur til Lúxemborgar, þykir ekki unnt við þessar aðstæður að líta eingöngu til skráðs heimilisfangs á útgáfudegi víxlanna, 13. júlí 1984, en stefnda tilkynnir aðsetursskipti frá og með 1. ágúst 1984. Þykir eðlilegt eins og hér stendur á og með vísan til þess, að stefnda var erlendis á gjalddögum fyrstu víxlanna og greiddi þá þar, að telja víxla þá, sem hér er fjallað um, samþykkta af aðila búsettum erlendis í skilningi gjaldeyrislaga, nr. 63/1979, sbr. 1. gr. regl. nr. 519/1979.

Samkvæmt því, sem hér hefur verið rakið, er framangreind varnarástæða stefndu ekki tekin til greina og þau viðskipti, sem að baki víxlunum liggja, koma hér ekki frekar til álita, sbr. 17. gr. víxillaga.

Þá er því haldið fram af hálfu stefndu að víxlarnir hafi ekki verið sýndir fyrr en við þingfestingu málsins. Því beri aðeins að dæma vexti frá þeim degi. Það beri ekki að dæma dráttarvexti, heldur almenna vexti, og ekki að dæma málskostnað, verði kröfur stefnanda teknar til greina. Í 38. gr. víxillaga sé sú skylda lögð á handhafa að sýna víxil til greiðslu. Skilyrði þess, að víxlar falli í gjalddaga, sé að þeir séu sýndir. Víxlarnir hafi aldrei

verið sýndir, þ.e. aldrei verið sýndir að Laugarásvegi 22 sem talinn sé greiðslustaður þeirra. Þá hafi víxlarnir aldrei verið afsagðir skv. 44. gr. víxillaga. Stefnda hafi leitað eftir að fá að sjá víxlana bæði hjá lögmanninum Patrick Weinacht og hjá lögmanninum Sveini Sveinssyni, en hafi á hvorugum staðnum fengið að sjá þá.

Því er ekki haldið fram að greindir víxlar hafi upphaflega verið sýningarvíxlar. Að því athuguðu þykir 38. gr. l. 93/1933 ekki hafa áhrif á þá skyldu samþykkjanda að greiða víxla á fyrir fram ákveðnum gjalddaga, og þótt fallast verði á það með stefndu að stefnandi hafi ekki sannað að víxlarnir hafi verið sýndir lögum samkvæmt, þykir það ekki hafa áhrif á rétt hans til vaxta frá gjalddaga eins og hér stendur á.

Ekki þykir unnt að taka þá kröfu stefndu til greina að innborganir 26. febrúar og 17. mars sl. komi einvörðungu til lækkunar höfuðstól.

Þegar litið er til allra laga- og efnisraka, sem fram hafa komið í máli þessu, er niðurstaða dómsins sú, að taka beri til greina kröfur stefnanda að því er varðar höfuðstól og vexti, en eftir atvikum þykir rétt að hvor aðila beri sinn kostnað af málinu.

Dóminn kvað upp Hjördís Hákonardóttir borgardómari.

Dómsorð:

Stefnda, Katrín Friðriksdóttir, greiði stefnanda, Sveini Sveinssyni hdl. vegna Alex Graas, BEC 3.322.918,00 auk 10,25% ársvaxta af BEC 591.800,00 frá 10. desember 1984 til 10. janúar 1985, en frá þeim degi af BEC 1.183.600,00 til 10. febrúar 1985, en frá þeim degi af BEC 1.775.400,00 til 10. mars 1985, en frá þeim degi af BEC 2.367.200,00 til 10. apríl 1985, en frá þeim degi af BEC 2.959.000,00 til 10. maí 1985, en frá þeim degi af BEC 3.550.800,00 til 25. september 1985, en frá þeim degi af BEC 3.322.918,00 til 1. janúar 1986, en með 10% ársvöxtum af sömu fjárhæð frá þeim degi til 16. mars s.á., en með 9,75% ársvöxtum af sömu fjárhæð frá þeim degi til 16. apríl s.á., en með 9,3% ársvöxtum af sömu fjárhæð frá þeim degi til 16. maí s.á., en með 9% ársvöxtum af sömu fjárhæð frá þeim degi til 26. febrúar 1987, en frá þeim degi af BEC 2.982.750,00 til 17.mars 1987, en frá þeim degi af BEC 2.921.420,00 til greiðsludags, allt að frá dregnum BEC 1.043.980,00, að viðlagðri aðför að lögum.

Málskostnaður fellur niður.